

Instruktor/instruktorka potápění (kód: 74-024-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Skupina oborů: Tělesná kultura, tělovýchova a sport (kód: 74)
Týká se povolání: Instruktor potápění
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Uplatňování metod a forem pedagogické práce při výcviku rekreačního potápění	3
Plánování a příprava ponoru	3
Volba a používání potápěčské výstroje	3
Potápění za ztížených podmínek	3
Poskytování první pomoci při potápění	3
Poskytování pomoci druhému potápěči	3
Prokázání fyzické připravenosti instruktora potápění	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 07.10.2020

Kritéria a způsoby hodnocení

Uplatňování metod a forem pedagogické práce při výcviku rekreačního potápění

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Prezentovat sestavený výcvikový program	Praktické předvedení
b) Předvést výuku dvou pojmů potápěčské fyziky	Praktické předvedení
c) Předvést výuku dvou pojmů potápěčské medicíny	Praktické předvedení
d) Předvést výuku dvou cviků na chráněném vodním prostoru	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Plánování a příprava ponoru

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Stanovit dekompresní profil ponoru dle tabulek nebo dekompresního programu a spotřebu vzduchu	Praktické předvedení
b) Připravit plán ponoru dle zadání, který zahrnuje cíle, limity, komunikaci, krizový plán	Praktické předvedení
c) Předvést instruktáž před ponorem a vyhodnocení uskutečněného ponoru (briefing a debriefing)	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Volba a používání potápěčské výstroje

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat potápěčskou výstroj a vysvětlit principy její funkce	Ústní ověření
b) Sestavit a zkontrolovat funkce potápěčské výstroje před vstupem do vody	Praktické předvedení
c) Zkontrolovat funkce potápěčské výstroje ve vodě (individuální a vzájemná kontrola)	Praktické předvedení
d) Předvést způsoby komunikace pod vodou – signalizace rukama a základní signalizace světlem	Praktické předvedení
e) Předvést setrvání v horizontální poloze (trim – 1 minuta ve 3 m)	Praktické předvedení
f) Sejmout masku ve 3 m a dýchat z přístroje 30 sekund a opětovně nasadit a vylít masku	Praktické předvedení
g) Vypustit potápěčskou bóji z hloubky 6 m	Praktické předvedení
h) Demontovat a ošetřit potápěčskou výstroj po ponoru	Praktické předvedení
i) Vysvětlit metody bezpečného plnění potápěčských láhví	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Potápění za ztížených podmínek

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit pravidla potápění v proudící vodě	Ústní ověření
b) Vysvětlit pravidla potápění v noci	Ústní ověření
c) Vysvětlit pravidla potápění při viditelnosti menší než 2 m	Ústní ověření
d) Vysvětlit pravidla potápění a předvést ponor při teplotě vody pod 10°C	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Poskytování první pomoci při potápění

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Předvést kardipulmocerebrální resuscitaci (KPCR) na figuríně	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Předvést kardipulmocerebrální resuscitaci (KPCR) s použitím cvičného defibrilátoru (AED) nebo defibrilátoru (AED)	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Předvést podání kyslíku k inhalaci	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Předvést KPCR pomocí kyslíkového oživovacího přístroje	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Vysvětlit poskytnutí první pomoci při potápěčské nehodě: barotraumat – dekompresní nehodě – tonutí – otravě kyslíkem, oxidem uhelnatým, oxidem uhličitým	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Poskytování pomoci druhému potápěči

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Předvést postup pomoci v případě nedostatku vzduchu – dýchání z jednoho přístroje pomocí dvou druhých stupňů (vodorovné plavání a výstup se zastávkou v roli příjemce i poskytovatele)	Praktické předvedení
b) Předvést postup při nouzovém vynesení partnera v bezvědomí na hladinu z hloubky 10 – 15 m a následné tažení na hladinu na vzdálenost minimálně 10 m	Praktické předvedení
c) Uvést příčiny a projevy stresu u potápěče a vysvětlit, jak pomoci partnerovi při stresu	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Prokázání fyzické připravenosti instruktora potápění

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Uplavat 25 m na nádech s ABC výstrojí (potápěčská maska, šnorchl, ploutve) se zanořením	Praktické předvedení
b) Uplavat vzdálenost 1 000 m s ABC výstrojí (potápěčská maska, šnorchl, ploutve)	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost je v souladu s platnou technickou normou ČSN EN ISO vyžadována: Rekreační potápění - Požadavky na výcvik instruktorů přístrojového potápění vyžadována (odkaz na povolání v NSP- <https://nsp.cz/jednotka-prace/instruktor-potapeni#zdravotni-zpusobilost>). Uchazeč o zkoušku z profesní kvalifikace musí prokázat, že byl shledán z lékařského hlediska způsobilý k rekreačnímu potápění.

Uchazeč je povinen s ohledem na skutečnost, že zkoušku nelze realizovat v simulovaném prostředí a její výkon je svojí rizikovostí zařazen dle vyhlášky č. 432/2003 Sb., o kategorizaci prací do prací rizikových, předložit certifikát s minimálně třetím kvalifikačním stupněm ČSN EN ISO 24801-3 (761301) Rekreační potápění - Požadavky na výcvik rekreačních potápěčů v přístrojovém potápění - Část 3: 3. kvalifikační stupeň - Vedoucí potápěč (Norma k přímému použití jako ČSN)

Ke zkoušce si uchazeč přinese:

- potápěčskou masku, šnorchl, ploutve (ABC)
- potápěčský izolační oblek
- dýchací automatiku se dvěma druhými stupni s ukazatelem tlaku vzduchu v potápěčském přístroji
- potápěčský přístroj o minimálním objemu 2 000 litrů vzduchu
- kompenzátor vztlaku
- přístroj pro měření hloubky a času
- potápěčský nůž nebo nůžky nebo řezač šňůr
- potápěčskou bójku pro vypouštění z hloubky s minimálně 10 m šňůry

Odborná způsobilost: "Uplatňování metod a forem pedagogické práce při výcviku rekreačního potápění":

ad kritérium a)

Na základě zadání od autorizované osoby sestaví uchazeč ukázkový výcvikový program rekreačního potápění v rozsahu jedné teoretické lekce, který při zkoušce odprezentuje. Prezentace je součástí zkoušky a probíhá ve zkušební místnosti v den konání zkoušky.

Zadání obdrží uchazeč nejpozději 14 dní před termínem zkoušky písemně poštou nebo elektronicky e-mailem. Rozsah prezentace je minimálně 10 snímků prezentace a samotná prezentace neměla by přesáhnout 20 minut.

Uchazeč uvede zdůvodnění volby jednotlivých opatření dle předem stanovených kritérií pro prezentaci dle platné technické normy pro rekreační přístrojové potápění.

Při zkoušce je hodnoceno, zda a jak uchazeč:

- představil sebe, téma hodiny a uvedl, jaká je časová náročnost přednášky
- uvedl cíle výuky
- představil jednoduchou osnovu tématu
- představil pomůcky, které bude potřebovat k výkladu
- jasně a srozumitelně vysvětlil zadané téma dle osnovy (příklady možných témat: použití PC při výcviku při výcviku, vytvořit písemný plán ponoru, sestavit potápěčskou výstroj pro ponor do hloubky 40 metru, potápění v noci, vysvětlit a předvést poskytování KPCR pomocí kyslíkového oživovacího přístroje, vysvětlit a předvést poskytnutí pomoci při ztrátě vztlaku, prezentovat a vysvětlit jak uplavat 25 m na nádech s ABC výstroji)
- popsal možnosti interaktivního zapojení účastníků výcviku do tématu

- použil dostupnou didaktickou techniku i odpovídající množství pomůcek
- vysvětlil, jak předávané znalosti souvisejí se znalostmi z již dříve probraných témat
- zdůvodnil volbu vhodných metod výuky s ohledem na aktuální podmínky, potřeby i vstupní znalosti účastníků kurzu
- vysvětlil možnosti ověření, zda účastníci sdělovaným informacím porozuměli
- ukončil lekci závěrečným shrnutím předávaných informací a uvedl téma příští přednášky

ad kritérium b)

Předvedení výuky dvou pojmů potápěčské fyziky vybírá autorizovaná osoba z těchto zadání:

- tlak, atmosférický tlak, hydrostatický tlak, stlačování plynů
- stavové změny plynu včetně aplikace souvisejících zákonů
- rozpouštění plynů v kapalinách a fyzikální podstata dekomprese při potápění
- využití Archimédova zákona při potápění
- parciální tlak plynu, složení dýchacích směsí, Daltonův zákon, Boyleův-Mariottův zákon
- příčiny ztráty tepla při potápění; jak zvýšenému odvodu tepla při potápění zabránit
- rozdíly ve vidění nad vodou a pod vodou
- rozdíly ve slyšení nad vodou a pod vodou
- výpočet zadaného dekompresního postupu při jednoduchém i opakovaném ponoru

ad kritérium c)

K předvedení výuky dvou pojmů potápěčské medicíny vybírá autorizovaná osoba z těchto zadání:

- nemoci při přístrojovém potápění: problematika dýchání plynů (kyslík, dusík, oxid uhelnatý, oxid uhličitý), narkotické účinky dýchacích médií, barotraumata, dekompresní nemoc, hyperventilace
- působení tlaku na organismus, druhy barotraumat, jejich příčiny a důsledky
- příčiny a důsledky nehod při přístrojovém potápění – potápěč bez vzduchu, ztráta vzlaku, přetížení, stres, panika, vyčerpání, podchlazení, mechanická poranění, tonutí, uvíznutí, ztráta orientace
- nebezpečná flora a fauna, způsoby ošetření při poranění
- anatomie pro potápěče
- fyziologie pro potápěče

K předvedení výuky dvou cviků na chráněném vodním prostoru vybírá autorizovaná osoba z těchto zadání:

- dýchání bez masky po dobu 1 minuty na místě
- vyvážení ve trimu po dobu 1 minuty
- kontrolovaný nouzový výstup plaváním pomocí ploutví s vypuštěným kompenzátorem

Při praktickém předvedení činností uvedených v hodnoticím standardu může zkoušející povolit druhý pokus k ověření správného provedení činnosti u těchto kritérií hodnocení v odborných kompetencích:

Volba a používání potápěčské výstroje

e) Předvést setrvání v horizontální poloze (trim – 1 minuta ve 3 m)

f) Sejmout masku ve 3 m a dýchat z přístroje 30 sekund a opětovně nasadit a vylít masku

g) Vypustit potápěčskou bóji z hloubky 6 m

Prokázání fyzické připravenosti instruktora potápění

a) Uplavat 25 m na nádech s ABC výstrojí (potápěčská maska, šnorchl, ploutve) se zanořením

b) Uplavat vzdálenost 1 000 m s ABC výstrojí (potápěčská maska, šnorchl, ploutve)

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou ze 2 členů, kteří jsou autorizovanou fyzickou osobou s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci nebo autorizovaným zástupcem autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem nebo s maturitní zkouškou a minimálně 5 let odborné instruktorské praxe jako instruktor potápění dle platné technické normy ČSN EN ISO: Rekreační potápění - Požadavky na výcvik instruktorů přístrojového potápění, musí být držitelem kvalifikace Školitel instruktorů přístrojového potápění dle platné technické normy ČSN EN ISO: Rekreační potápění - Požadavky na výcvik instruktorů přístrojového potápění (Instruktor Trenér / I***) mezinárodně uznávaného systému školicího potápěče.
- b) Vyšší odborné vzdělání a minimálně 5 let odborné instruktorské praxe jako instruktor potápění dle platné technické normy ČSN EN ISO: Rekreační potápění - Požadavky na výcvik instruktorů přístrojového potápění, musí být držitelem kvalifikace Školitel instruktorů přístrojového potápění dle platné technické normy ČSN EN ISO: Rekreační potápění - Požadavky na výcvik instruktorů přístrojového potápění (Instruktor Trenér / I***) mezinárodně uznávaného systému školicího potápěče.
- c) Vysokoškolské vzdělání a minimálně 5 let odborné instruktorské praxe jako instruktor potápění dle platné technické normy ČSN EN ISO: Rekreační potápění - Požadavky na výcvik instruktorů přístrojového potápění, musí být držitelem kvalifikace Školitel instruktorů přístrojového potápění dle platné technické normy ČSN EN ISO: Rekreační potápění - Požadavky na výcvik instruktorů přístrojového potápění (Instruktor Trenér / I***) mezinárodně uznávaného systému školicího potápěče.

Další požadavky:

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícím orgánem, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnotícím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, www.msmt.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- vhodná lokalita pro potápění s minimální hloubkou 10 m a s minimální průhledností vody 2 m
- chráněný vodní prostor
- zkušební místnost pro ústní část zkoušky
- resuscitační figurína
- kyslíkový oživovací přístroj a přístroj pro poskytnutí kyslíku k inhalaci (může být vlastní)
- cvičný defibrilátor (AED) nebo defibrilátor (AED)

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 60 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 14 až 16 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro osobní služby, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

SPČR/CMAS – Svaz potápěčů České republiky/Confédération Mondiale des Activités Subaquatiques

TDI/SDI – Technical Diving International /Scuba Diving International

IANTD Central Europe, s. r. o. – International Association of Nitrox and Technical Divers

PADI – Professional Association of Diving Instructors